

Kuelewa Kafara

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: Isa. 1:2–15, Ebr. 10:3–10, Kut. 12:1–11, 1 Kor. 5:7, Hag. 2:7–9, Isa. 6:1–5, Ufu. 4:7–11.

Fungu la Kukariri: “Nao waimba wimbo mpya wakisema, Wastahili wewe kukitwaa hicho kitabu na kuzifungua muhuri zake; kwa kuwa ulichinjwa, ukamnunulia Mungu kwa damu yako watu wa kila kabila na lugha na jamaa na taifa” (Ufunuo 5:9).

Yesu alipokuja kwake, Yohana Mbatizaji alisema: “ ‘Tazama! Mwana-Kondoo wa Mungu aichukuaye dhambi ya ulimwengu!’ ” (Yn. 1:29). Hili lilirejelea bayana wazo la kafara ya wanyama, ambayo yote ilielekeza kwenye kifo mbadala cha Kristo kwa niaba ya wanadamu wote.

Katika Biblia, hatuwezi kuepuka mada ya kafara ya mnyama; inapita kama uzi mwekundu katika kurasa zake zote na ina wajibu muhimu katika tukio kubwa katika Ufunuo, ambapo Yohana anapelekwa katika chumba cha enzi ya Mungu (Ufunuo 4 na 5). Ukweli kwamba Yesu anatokea katika tukio hili muhimu, akionekana kama mwana-kondoo aliyechinjwa (Ufu. 5:6), ni ufunguo muhimu wa kuelewa tukio zima la unabii.

Juma hili tutaangalia baadhi ya mada za kafara zinazotuwezesha kumfahamu Yesu, Mwana-Kondoo aliyechinjwa, mhusika mkuu wa wazi wa matukio ya chumba cha enzi. Anakubaliwa kama anayestahili, ambapo hakuna mtu mwingine yeyote, na kustahili Kwake kwa pekee kunafunua mengi kuhusu kile ambacho Bwana alikuwa anakifanya kupitia mfumo wa kafara. Kunamdhihirisha kama Mungu wa upendo usio na ukomo aliyetoa kafara bora kabisa, tendo ambalo sisi na viumbe wengine wenye akili katika ulimwengu, tatalistaajabia milele.

**Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Mei 10.*

Kafara Zisizo na Maana?

Wakati fulani kutofautisha mawazo mawili kunaweza kuelimisha sana. Tunaweza kujifunza mengi kuhusu asili ya kafara kwa mtazamo wa kibiblia tangu pale Mungu alipokataa kafara za watu Wake.

Linganisha Isaya 1:2–15 na Isaya 56:6, 7 na Zaburi 51:17. Ni masomo gani muhimu kuhusu kafara yanafundishwa hapa?

Tukio hili la kutisha katika historia ya Israeli halikuwa mara ya kwanza kwa Mungu kukataa kafara; kitu kama hicho kilitokea karibu na mwanzo wa historia ya wokovu, wakati dhabihu ya Habili ilipokubaliwa na kutambuliwa na Mungu, na ya Kaini haikukubaliwa. Kisa hicho cha awali kinatupa fursa nyingine ya kutofautisha kafara zinazokubalika na zisizokubalika. (*Tazama Mwa. 4:3–7 na Ebr. 11:4.*)

Katika siku za Isaya, Israeli walifanya kwa namna isiyo ya dhati, wakitimiza matakwa ya kidini kwa akili wakijaribu tu kumpendeza Mungu, huku wakiishi wapendavyo. Kafara zao zilijikita katika ubinafsi, kama ilivyokuwa ya Kaini, na si katika mtazamo wa kujisalimisha na utii kwa Mungu.

Ni roho ile ile inayohuisha falme za ulimwengu huu: roho ya kujitosheleza nafsi. Kaini angeishi apendavyo na kumfanyia tu Mungu kaida kwa namna yake mwenyewe. Mtu anaweza tu kudhani kwamba alimwona Mungu kama usumbufu, kizuizi cha kuweka njia yake mwenyewe, lakini alimwogopa kiasi cha kufanya tu kwa namna isiyo ya dhati.

Habili, hata hivyo, alitoa kafara ambayo Mungu aliitaka, kafara iliyodhihirisha ahadi ambayo Mungu aliitoa ya Masihi ajaye (*Mwa. 3:15*): mwana-kondoo, akielekeza mbele katika tendo la wokovu la Kristo pale Kalvari.

“Habili alitambua kikamilifu kanuni kuu za ukombozi. Alijiona kuwa mwenye dhambi, na aliiona dhambi na adhabu yake, kifo, vikisimama kati ya nafsi yake na ushirika wake pamoja na Mungu. Alileta mnyama wa kuchinjwa, uhai uliotolewa kafara, hivyo kukubali madai ya sheria iliyokuwa imevunjwa. Kupitia damu iliyomwagwa aliitazamia kafara ambayo ingekuja katika siku zijazo, Kristo akifa katika msalaba wa Kalvari; na huku akitumainia upatanisho ambao ungefanyikia hapo, alikuwa na ushahidi kwamba alikuwa mwenye haki, na dhabihu yake ilikubaliwa.”—Ellen G. White, *Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza*, uk. 69.

Ni kiasi gani tunapaswa kujilinda dhidi ya “kufanya mambo kwa namna isiyo ya dhati” tu! Kila mmoja wetu anawezaje kupata uzoefu wa maana hasa ya kutegemea kabisa kifo cha Yesu kama tumaini letu pekee la wokovu?

Damu ya Mafahali na Mbuzi

Wengine wamekosoa dhana nzima ya kafara, wakidai kwamba ni ya kikatili, kuchukiza, na kwa namna fulani, isiyo ya haki. Lakini, hiyo ndiyo hoja hasa. Kifo cha Kristo kilikuwa cha kikatili, cha kidhalimu na kisicho haki—asiye na hatia anawafia wenye hatia. Hicho ndicho kilicholeta utatuzi wa tatizo la dhambi. Na kifo hicho, cha Kristo, ndicho ambacho kafara hizi zote za kidhalimu, za kikatili na zisizo za haki zilielekeza kwacho.

Soma Waebrania 10:3–10. Kifungu hiki kinatufundisha nini kuhusu kafara ambazo watu wa Mungu walitoa katika Agano la Kale? Ikiwa wenye dhambi hawakuweza kuokolewa kwazo, kwa nini walizitoa hasa?

Wana-kondoo na wanyama wengine wa kafara walikuwa ishara tu zinazoelekeza mbele katika kafara ya upatanisho ya Mwana-Kondoo wa Mungu. Zilikuwa matendo ya imani, zikiwapa wenye dhambi njia ya wazi ya kudhihirisha imani katika kazi ya Masihi ajaye. Mara nyingi tunarejelea aina hizi za ishara kama mifano, inayotimizwa na halisi, au kutokea kwa kitu au tukio ambalo zilikuwa kivuli chake. Wengine hata wameelezea kafara kama “unabii mdogo” wa kifo cha Yesu msalabani. Kaida zinazohusiana na kafara zilikuwa kidogo kama kulipia safari. Unaponunua tiketi ya treni au tiketi ya basi au ile ya ndege, hautapokea mara moja safari uliyoilipia. Badala yake, unapewa tiketi au kibali cha kupanda katika chombo cha usafiri: ishara au ahadi ya safari ijayo. Unaweza kuweka vyote unavyotaka juu ya kipande hicho cha karatasi, lakini hakitakufikisha mahali popote. Mara tu unapopanda katika chombo cha usafiri na safari inaanza, hata hivyo, umepata kile ulicholipia, na ile tiketi ya karatasi inakuwa haihitajiki tena.

Ndivyo ilivyokuwa kwa wanyama wa kafara. Walikuwa na wajibu muhimu wa kutimiza, lakini kafara halisi ilipotolewa, hazikuwa na maana yoyote—uhalisi ulionekana wakati pazia linalotenga Patakatifu na Patakatifu pa Patakatifu katika hekalu la duniani lilipopasuka katikati wakati wa kifo cha Yesu. “Pazia la hekalu likapasuka vipande viwili toka juu hata chini” (*Marko 15:38*). Mfumo mzima wa kafara, hekalu na vyote, vilielekeza mbele katika kifo cha Yesu msalabani. Mara tu Yesu alipotimiza ahadi yake pale msalabani na kufufuka akiwa mshindi dhidi ya kifo, mifano hiyo haikuhitajika tena.

Fikiria jinsi dhambi ilivyo mbaya kabisa kiasi kwamba kifo cha Yesu pekee, Neno aliyefanyika mwili (*tazama Yn. 1:1–3, 14*), kingeweza kuifidia. Hili linapaswa kutuambia nini kuhusu mtazamo wetu juu ya dhambi unavyopaswa kuwa?

Mwana-kondoo wa Pasaka

Kitabu cha Ufunuo kinamrejelea Yesu kama “Mwana-Kondoo” karibu mara thelathini. Tangu siku za awali kabisa katika mpango wa ukombozi, watu wa Mungu wametumia wana-kondoo kama ishara ya Masihi ajaye. Habili alitoa “wazao wa kwanza wa wanyama wake” (Mwa. 4:4), na kabla ya Israeli hawajaondoka Misri kwenda nchi ya ahadi, waliagizwa kukomboa kila mzaliwa wa kwanza au mnyama kwa mwana-kondoo wa mwaka mmoja (*Kut. 12:5*).

Soma Kutoka 12:1–11; Isaya 53:7, 8; 1 Wakorintho 5:7; na Ufunuo 5:6. Aya hizi zinatufundisha nini kuhusu Yesu kama kafara ya Pasaka? Hilo lina maana gani kwa kila mmoja wetu?

Miaka mingi baada ya kifo, ufufuo na kupaa kwa Kristo, Petro alitafakari juu ya kile kilichotokea, naye akaandika, “Nanyi mfahamu kwamba mlikombolewa si kwa vitu viharibikavyo, kwa fedha au dhahabu; mpate kutoka katika mwenendo wenu usiofaa mlioupokea kwa baba zenu; bali kwa damu ya thamani, kama ya mwana-kondoo asiye na ila, asiye na waa, yaani, ya Kristo” (*1 Pet. 1:18, 19*).

Yesu aliishi maisha ya kibinadamu yaliyokidhi utakatifu wa Mungu; sisi wengine tumetenda dhambi na jinsi tunavyoishi maisha yetu ya dhambi kihalisi husema uongo kuhusu asili ya Mwumbaji wetu.

Yesu, hata hivyo, akawa “Adamu wa mwisho” (*1 Kor. 15:45*). Pale tuliposhindwa, aliishi maisha makamilifu. Katika ubinadamu Wake, Alikuwa kila kitu ambacho jamii ya wanadamu ilipaswa kuwa. Aliakisi utukufu wa Mungu kikamilifu. “Aliyeniona,” alimwambia Filipo, “amemwona Baba” (*Yn. 14:9*).

Yesu, wakati huohuo, alisulubishwa wakati wa Pasaka, akithibitisha zaidi kwamba Yeye ni Mwana-Kondoo halisi. Katika *Yohana 18:19, 20*, Yesu alisema kwamba “alisema waziwazi” kuhusu mafundisho Yake. Kwa njia inayofanana, kuhusu mwana-kondoo wa Pasaka katika *Kutoka 12:5, 6*, wana wa Israeli waliagizwa kuchagua mwana-kondoo kwa ajili ya Pasaka na ‘kumweka,’ au kumweka hadharani katika siku za kabla ya kafara. Kuhani mkuu alipomwuliza Yesu juu ya mafundisho Yake, alirejelea ukweli kwamba Yeye Mwenyewe alikuwa hadharani hekaluni kuonekana kwa kila mtu. Maisha Yake, kazi Zake, mafundisho Yake—vyote vilidhihirisha Yeye alikuwa nani hasa. Yeye ni Mwana-Kondoo asiye na waa/kasoro, udhihirisho wenye nguvu zaidi wa haki na utukufu wa Mungu.

Ni kwa njia zipi tunaweza kuakisi vizuri zaidi tabia kamilifu ya Yesu katika maisha yetu wenyewe?_____

Yesu Hekaluni

Kuna mvutano katika kisa chote cha wokovu. Mungu anatamani kurudisha ushirika ambao tuliufurahia pamoja Naye na anayo shauku ya kuwa karibu nasi. Lakini kuwaleta wenye dhambi mbele Zake kunaweza kuwaangamiza. “Maana huwi Mungu apendezwaye na ubaya,” Daudi anaandika, “Mtu mwovu hatakaa kwako” (Zab. 5:4). Wakati huo huo, Daudi pia anaandika, “Bali mimi, kwa wingi wa fadhili zako, Nitaingia nyumbani mwako; Na kusujudu kwa kicho, Nikilielekea hekalu lako takatifu” (Zab. 5:7).

Soma Hagai 2:7–9. Hekalu la pili lilipokuwa likijengwa, nabii Hagai alitoa ahadi ya kushangaza: hekalu jipya lingekuwa na utukufu zaidi kuliko lile lililotangulia. Unabii huo ulimaanisha nini?

Hekalu la kwanza lilipowekwa wakfu na Sulemani, udhihirisho wa utukufu wa Mungu—uwepo wa Mungu uliofuatana na wana wa Israeli wakielekea Kanaani—ulilijaza hekalu, na hivyo makuhani hawakuweza kubaki ndani ya hekalu kukamilisha kazi yao ya huduma (*1 Fal. 8:10, 11*). Hekalu la pili lilipowekwa wakfu, sanduku la agano, lililowakilisha kiti cha enzi cha Mungu, halikuwepo kwa sababu Yeremia alikuwa amelificha. Kuwepo halisi kwa Mungu hakukulijaza hekalu wakati huu. Lilikuwa jambo la kuvunja moyo. Ahadi ya Hagai ingewezaje kutimia?

Ilikuwa ni katika hekalu la pili ambapo Yesu, kufanyika mwili kwa Mungu, alionekana katika Nafsi, katika mwili na damu. Mungu mwenyewe alikuwa ametoka nyuma ya pazia na kuwa mmoja wetu na kujiunga nasi katika ulimwengu huu uliovunjika. Kwa sababu Mwana wa Mungu sasa alikuwa Mwana wa Adamu; tungeweza kuuona uso Wake, kusikia sauti Yake na kushuhudia, kwa mfano, alipomgusa mwenye ukoma aliye najisi na kumponya (*Mt. 8:3*). Badala ya kutuleta karibu katika mwelekeo Wake, Mungu alituleta karibu Naye kwa kuja katika mwelekeo wetu. Alishuka, binafsi, kwetu. Si ajabu Biblia ilisema kuhusu Yesu: “Tazama, bikira atachukua mimba, naye atazaa Mwana, nao watamwita jina lake Imanueli, Yaani, Mungu pamoja nasi” (*Mt. 1:23*). Fikiria hili linachomaanisha: Mwumbaji wa ulimwengu alijishusha si tu ili kuishi kati yetu bali kufa kwa ajili yetu.

Msalaba ni udhihirisho mkubwa zaidi wa upendo wa Mungu. Ni kwa njia zipi zingine tunaweza kuona na kupata uzoefu wa uhalisi wa upendo wa Mungu?

Kwa Kuwa Wewe Ndiwe Uliyeviumba Vitu Vyote!

Katika matukio machache, manabii wameletwa karibu na Mungu vya kutosha katika maono kiasi kwamba waliruhusiwa kuona kiti cha enzi cha Mungu. Ezekieli alikiona juu ya anga (*Eze. 1:26*); Isaya alitembelea hekalu la mbinguni ili kuliona (*Isa. 6:1*), na katika mojawapo ya maelezo ya wazi kabisa yaliyotolewa kwetu, Yohana alichukuliwa huko katika maono katika Ufunuo 4 na 5. Mifano ya Agano la Kale katika huduma ya patakatifu ilioneshwa kwamba kulikuwa na njia moja tu ambayo kwayo wanadamu wangeweza kuingia katika kuwepo kwa Mungu: damu ya Kristo. (*Tazama Law. 16:2, 14, kwa mfano.*)

Soma Isaya 6:1–5 na Ufunuo 4:7–11. Ni vipengele gani vya maono haya mawili vinafanana? Zingatia mpangilio wa matukio: Ni mada gani inawasilishwa kwanza? Nini kinafuata? Ni ukweli gani kumhusu Mungu unakaziwa katika maono haya?

Katika kila moja ya maono haya ya chumba cha enzi, kitu cha kwanza kinachotokea ni kwamba viumbe wa mbinguni wanasisitiza utakatifu wa Mungu. Katika maono ya Isaya, tukio hilo ni la kuvutia: hekalu limejaa moshi na “misingi ya vizingiti vya mlango” ilitikiswa wakati maserafi wakitangaza utakatifu wa Mungu. Katika maono ya Yohana, makerubi wanatoa tangazo lile lile, “Mtakatifu, mtakatifu, mtakatifu.” (*Tazama Ezekieli 10:14, 15 ili kujua viumbe hai wanaolezewa kuwa makerubi.*) Kila nabii alioneshwa mandhari yenye mng’ao wa utukufu wa Mungu.

Kisha tunaoneshwa mwitikio wa nabii kwa tukio hilo. Isaya analia kwamba yeye ni mtu mwenye midomo michafu (*Isa. 6:5*), na Yohana analia kwa sababu anakabiliwa na ukweli wa kuhuzunisha kwamba hakupatikana anayestahili (*Ufu. 5:4*). Kustahili kwa Mungu kunapodhihirishwa kwetu moja kwa moja, ndipo hatimaye tunaanza kuelewa hali ya mwanadamu: hatustahili kabisa, na tunamhitaji Kristo kama Mkombozi wetu.

Shetani ametoa shutuma nyingi dhidi ya Mungu, akitoa hoja kwamba Yeye ni dikteta/dhalimu, mbinafsi na asiye na huruma, lakini hata muda mfupi katika chumba cha enzi cha Mungu unafichua uongo wa Shetani. Ni katika kumwona Kristo jinsi alivyo kweli, “ ‘Mwana-Kondoo aliyechinjwa’ ” (*Ufu. 5:12*), kunakotwezesha kumwona Baba jinsi alivyo kweli. Ni faraja iliyoje kujua kwamba kwa kumwona Yesu, tunaona jinsi Baba alivyo (*Yn. 14:9*). Na ufunuo mkubwa zaidi wa jinsi Baba alivyo unaonekana kwa Yesu kufa msalabani kwa ajili yetu.

Basi, Msalaba, unapaswa kutuonesha mambo mawili: kwanza, ni kiasi gani Mungu anatupenda hata akajitoa sadaka kwa ajili yetu; pili, unapaswa kutuonesha jinsi tulivyo wenye dhambi na wenye hali ya kuanguka kiasi kwamba ni kwa njia ya msalaba tu tunaweza kuokolewa.

Jifunze Zaidi: Maandiko yanaweka wazi kwamba Kristo pekee Ndiye anayestahili kutupatia wokovu. Maisha Yake yalikuwa maisha pekee ya kibinadamu yasiyo na dhambi, mfano pekee wa maisha yaliyotoa utoshelevu mkamilifu kwa utukufu wa Baba. Yeye ni Mwana-Kondoo wa Mungu asiye na waa, na sasa ni kiongozi wa jamii ya wanadamu kama usalama wetu wa milele. Wakati huo huo, alijitwika hatia yetu, akitosheleza hukumu ambayo ni mwitikio wa Mungu kwa uovu. Yohana anaposhuhudia tukio la kushangaza la viumbe wa mbinguni wakikizunguka kiti cha enzi cha Mungu, anaambiwa aache kulia kwa sababu “‘Simba wa kabila la Yuda . . . ameshinda’” (*Ufu. 5:5*).

Fikiria, pia, jinsi dhambi ilivyo mbaya na jinsi jamii ya wanadamu ilivyoanguka hasa, kiasi kwamba kifo cha Yesu pekee, Mungu Mwenyewe, anajitoa kafara kutatua tatizo la dhambi. Bila shaka, ikiwa kungekuwa na njia nyingine ambayo Mungu angeweza kutuokoa, bila kukiuka kanuni za serikali Yake ya kiungu, bila shaka angefanya hivyo.

“Amri ya Mungu iliyovunjwa ilidai kifo cha mwenye dhambi. Katika ulimwengu wote alikuwepo mmoja tu ambaye angeweza, kwa niaba ya mwanadamu, kutimiza madai ya sheria. Kwa vile amri ya Mungu ni takatifu kama alivyo Mungu Mwenyewe, ni Yule tu aliyesawa na Mungu ndiye angeweza kufanya upatanisho kwa ajili ya kuiasi. Hakuna mwingine yeyote isipokuwa Kristo ndiye angeweza kumkomboa mwanadamu aliyeanguka ili atoke katika laana ya dhambi na kumrejesha tena katika upatanifu na Mbingu. Kristo angejitwika Mwenye hatia na aibu ya dhambi—dhambi imchukizayo sana Mungu mtakatifu kiasi kwamba ni lazima ingemtenga Baba na Mwanawe. Kristo angefikia vina vya huzuni ili aikomboa jamii ya wanadamu walioharibiwa.”—Ellen G. White, *Wazee na Manabii, Sehemu ya Kwanza*, uk. 56.

Maswali ya Kujadili:

① Yohana anamwona Mwana-Kondoo akiingia katika chumba cha enzi akionekana kana kwamba “amechinjwa.” Ufunuo 13:8 inatujulisha kwamba Yesu “amechinjwa” tangu kuwekwa misingi ya ulimwengu. Tunaweza kujifunza nini kuhusu Mungu kupitia ukweli kwamba mpango wa wokovu ulikuwa tayari umewekwa kabla hatujauhitaji?

② Wakanamungu wengi wanaamini kwamba tuko peke yetu katika ulimwengu usio na wema, usiojali. Kinyume chake, Biblia inazungumzia si tu juu ya Mungu bali kwamba aliupenda ulimwengu sana kiasi kwamba alishuka kuja humo na hata kuufia. Kwa namna gani tunapaswa kuuona ulimwengu kwa namna tofauti na nafasi yetu ndani yake, tofauti na wale ambao hawamwamini Mungu kabisa? Kwa maneno mengine, ni kwa namna gani uhalisi wa Msalaba unapaswa kuathiri yote tunayofanya?

③ Kwa nini maisha, kifo na ufufuo wa Kristo vilikuwa njia pekee ambayo kwayo wanadamu wangeweza kuokolewa? Tena, gharama kama hiyo inatuambia nini kuhusu jinsi dhambi ilivyo mbaya hakika?